

ETOSUL CADRULUI DIDACTIC ÎN PROCESUL DE COMUNICARE PEDAGOGICĂ

Nina BÎRNAZ, Nadejda BUTNARI, Iulian RAȚĂ
CZU: 316.77:37 ninabernazz@gmail.com
butnarinadejdaandrei@gmail.com
prot.iulian@yandex.com

Comunicarea este definită de Hymes ca una din competențele esențiale necesară pentru reușita acțiunii educaționale; una dintre principalele calități solicitate de profesia de educator, care presupune stăpânirea tehnicilor comunicării interactive, a codurilor adecvate diferitelor mesaje, a căilor de retroacțiune. Competența de comunicare este definită în baza *aspectelor cognitive* [3, p. 18-19]. Astfel, competența de comunicare presupune transmiterea și receptarea eficientă a mesajelor în diverse situații de relaționare interumană. O derivată a competenței de comunicare este competența de comunicare pedagogică.

Competența de comunicare pedagogică presupune o interacțiune de tip feed-back manifestată prin transferul informațiilor între cadrul didactic și elev/student, de care depinde însușirea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și valorilor de către elev/student [adaptat 1, p. 333]. Prin urmare, datorită competenței de comunicare pedagogică, cadrul didactic influențează învățarea, realizând astfel obiectivele educaționale [4].

Problema formării competenței de comunicare pedagogică este complexă. Pe de o parte, ea poate fi echivalată cu un set de cunoștințe, abilități și atitudini, pe de altă parte – cu echilibrul dintre Eu-l genetic și achizițiile cognitive, praxiologice și afective, determinate cultural și necesare în context profesional.

O dimensiune esențială a competenței de comunicare pedagogică este **etosul** cadrului didactic.

Etosul reflectă calitățile înnăscute sau/și dobândite ale vorbitorului: inteligența, virtutea, moravurile, încrederea în sine și autoritatea de care se bucură în raport cu auditoriul. Un vorbitor desăvârșit poate influența grație charismei pe care o are, în virtutea unei mari autorități

ȘTIINȚE SOCIALE

Psihologie, științe ale educației, sociologie și asistență socială

(autoritate epistemică este autoritatea celui care știe; iar autoritatea deontică reprezintă autoritatea celui care deține o funcție).

În viziunea lui Andrew Dlugan, calitățile etosului sunt: *credibilitatea, autoritatea, reputația și similitudinea* cu publicul. *Credibilitatea* presupune atât calități personale, precum bunătațe, punctualitate etc., cât și capacități: transmiterea energiei pozitive, utilizarea exemplelor din viața personală, gestionarea întrebărilor în timpul conversației etc. *Similitudinea* reflectă acțiunile vorbitorului prin care creează contact armonios cu publicul, și anume: adaptarea limbajului la public, manifestarea manierelor corespunzător contextului, vestimentație decentă, împărtășirea experienței personale, prezentarea exemplelor ajustate interesului publicului, utilizarea datelor din surse demne de încredere și disponibilitatea de relaționare. *Autoritatea și reputația* sunt dimensiuni asemănătoare și se referă la persoane cu experiență în domeniu care manifestă cunoștințe și abilități de transmitere a mesajului. Autoritatea determină succesul comunicării și diferențiază un vorbitor de alt vorbitor [2].

Integrând în definiția competenței, calitățile etosului evidențiate de A.Dlugan, obținem microcompetența etosului (Fig. 1).

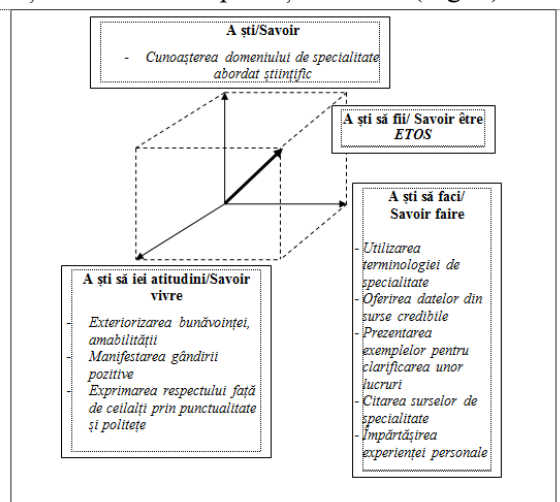

Fig. 1. Modelul grafic al microcompetenței ETOS

Astfel, etosul cadrului didactic este perceput în aspect tridimensional de către educabili/receptori: *background*, *persoană* și *discursul propriu-zis*. Termenul *background* presupune vârsta, genul, statutul social, filosofia vieții și convingerile persoanei. Termenul *persoană* se referă la modelul personal pe care emitentul îl creează și îl transmite studenților. Obiectivul major al emitentului este de a fi credibil astfel încât educabili să-l creadă și să asimileze mesajul expus (Fig. 2).

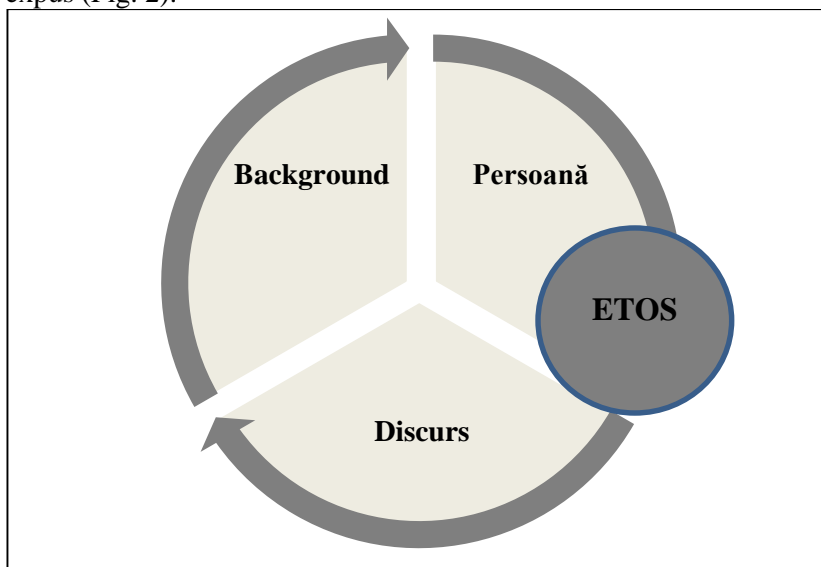

Fig. 2. Etosul din perspectiva receptorului

În concluzie, evidențiem faptul că etosul cadrului didactic:

- determină succesul comunicării pedagogice;
- condiționează implicarea studenților în procesul de instruire;
- influențează procesul de obținere a rezultatelor scontate prin receptarea și valorificarea mesajului;
- favorizează relația pedagogică interpersonală pozitivă.

Toate aceste aspecte sunt realizabile în contextul relației *emitent* – *receptor*, construită în mod constructiv și pozitiv.

ȘTIINȚE SOCIALE

Psihologie, științe ale educației, sociologie și asistență socială

Referințe:

1. CUCOȘ, C. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 2004. 460 p.
2. DLUGAN, A. *What is Ethos and Why is it Critical for Speakers?* [Accesat 27.05.2020] Disponibil: <http://sixminutes.dlugan.com/ethos-definition/>
3. SCHEAU, I., LEVIȚCHI I. et.al. *Comunicare*. Chișinău: Cuvântul ABC, 2013. 171 p.
4. ȘOITU, L. *Pedagogia comunicării*. Iași: Institutul European, 2001. 280 p.